

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΣΤ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2222	Ἦψωσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ Σάββατο 14 Σεπτεμβρίου 2019	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
---	--	---

Ὁ σταυρὸς ἔθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ σύμβολο

«ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος! εὗρος καὶ μῆκος σταυροῦ οὐρανοῦ ἰσοστάσιον...» (αἴνιοι)

Εἴ σοι, ἀγαπητοί μου, συνήλθατε σήμερα γιὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, **χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε**. «*Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθώμεν ἐν αὐτῇ*» (Ψαλμ. 117,24). «*Ἔμοι δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*» (Γαλ. 6,14)· ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου μας εἶνε τὸ καύχημά μας. Ὡς ἐπίσκοπος διατελῶ ὑπὸ τὸ κράτος βαθυτάτων αἰσθημάτων συγκινήσεως καὶ χαρᾶς, πιστεύω δὲ ὅτι τὰ ἴδια αἰσθήματα ἔχετε κ' ἐσεῖς.

Μεταξύ μας, ὄλων ὅσοι βρισκόμαστε τώρα ἐδῶ, δὲν ὑπάρχει οὔτε ἄπιστος, οὔτε ἄθεος, οὔτε χιλιαστής, οὔτε κάποιος ἄλλος ποὺ δὲν ἀγαπᾷ τὸν τίμιον σταυρό. Γι' αὐτούς, τοὺς **ἀπίστους καὶ ἀπάτριδες**, ὁ τίμιος σταυρὸς εἶνε «*σημεῖον ἀντιλεγόμενον*» (πρβλ. Λουκ. 2,34) καὶ «*σκάνδαλον*», ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Α' Κορ. 1,18,23. Γαλ. 5,11). Ὅπως ὁ ἥλιος εἶνε ἐνοχλητικὸς γιὰ τὰ νυκτόβια πουλιά καὶ γιὰ ἐκείνους ποὺ πάσχουν ἀπὸ ὀφθαλμίας, ἔτσι, λέει ὁ Μέγας Βασίλειος, καὶ οἱ λαμπερὲς ἀκτίνες τοῦ σταυροῦ εἶνε πολὺ ἐνοχλητικὲς καὶ δυσάρεστες γιὰ ἐκείνους ποὺ πάσχουν ἀπὸ πνευματικὴ ὀφθαλμίασι καὶ ζοῦν σὰν τὰ νυκτόβια πουλιά.

Ἄλλὰ γιὰ τοὺς **πιστοὺς**, καὶ ἰδιαίτερος γιὰ ἐμᾶς τοὺς **Ἕλληνες**, οἱ ὅποιοι ἔχουμε τὴν εὐτυχία καὶ τὸ προνόμιο ἀλλὰ καὶ τὴν εὐθύνη νὰ κατοικοῦμε στὴν εὐλογημένη αὐτὴ γωνία τῶν Βαλκανίων ποὺ λέγεται Ἑλλάς, γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες ὁ τίμιος σταυρὸς εἶνε ὅ,τι τιμιώτερο, ὅ,τι ἀγιώτερο, ὅ,τι θειότερο. Γιατὶ ὁ σταυρὸς **ἐκφράζει τὶς ὑπέρτατες ἀξίες τῆς ζωῆς**. Ἀποτελεῖ ὁ σταυρὸς ὄχι μόνον θρησκευτικὸ σύμβολο, ἀλλὰ καὶ ἔθνικὸ σύμβολο. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ πῶ λίγες λέξεις καὶ νὰ ἐξηγήσω γιατί ὁ σταυρὸς εἶνε ἔθνικὸ καὶ γιατί εἶνε θρησκευτικὸ σύμβολο.

Ἐθνικὸ μὲν σύμβολο εἶνε, ἀγαπητοί μου,

διότι ἀπὸ τὴν ἀρχαιοτάτη ἐποχὴ, ἀφ' ὅτου ἐμφανίσθηκε ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἡ Ἑλλάδα μας πίστεψε στὸ Χριστό, ὁ τίμιος σταυρὸς ἔγινε **τὸ σύμβολο τοῦ ἔθνους**.

Πρῶτος ποὺ ἤψωσε τὸν τίμιον σταυρό, ὅπως γνωρίζουν ἀκόμη καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ δημοτικοῦ, εἶνε ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ «**Ἐν τούτῳ νίκα**» κοντὰ στὴ Μουλβία γέφυρα νίκησε τὰ στρατεύματα τοῦ Μαξεντίου καὶ μπῆκε νικητὴς καὶ θριαμβευτὴς στὴ Ῥώμη, τὴν «αἰωνία πόλι». Ἀπὸ τότε –μετρήστε– ἐπὶ χίλια ὀλόκληρα χρόνια ὁ τίμιος σταυρὸς σελάγιζε στὸ ὑψηλότερο σημεῖο τῆς ἱερᾶς πόλεως τῶν Ἑλλήνων, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, σὰν φωτεινὸς φάρος ἐπάνω στὴν κορυφὴ τοῦ τρούλλου τῆς Ἁγίας Σοφίας· καὶ ἐκεῖ ἔμεινε μέχρι τὴ θλιβερὴ ἐκείνη ἡμέρα ποὺ τὰ τέκνα τῆς Ἄγαρ, βάρβαρος λαός, κατέβασαν ἀπὸ τὸν τρούλλο τὸν τίμιον σταυρό κι ἀνέβασαν τὴν ἡμισέληνο, σύμβολο σκότους καὶ ἐρέβους. Φάνηκε τότε ὅτι ὁ σταυρὸς ἔσβησε στὸ σκοτάδι τῆς δουλείας αἰώνων ὀλοκλήρων.

Ἄλλὰ ὄχι, δὲν ἔσβησε! Ὅπως ὁ ἥλιος ὅταν δῦει δὲν σβῆνει, ἔτσι καὶ ὁ σταυρὸς. **Ἀνέτειλε πάλι**. Ἀνέτειλε τὴν 23η Φεβρουαρίου 1821 λαμπρὸς φωτοβόλος ἀκτινοβόλος, καὶ θάμπωσε τὸν κόσμον. Ἀνέτειλε τότε κοντὰ στὸν Προῦθο ποταμό, ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης σάλπισε ἐκεῖνο τὸν ὑπέροχο λόγο· *Σήμερα ὑψώνουμε τὸν τίμιον σταυρό καὶ ἐνώπιον ὄλου τοῦ κόσμου φωνάζουμε ὅτι ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ ἢ Ἑλλάς θὰ νικήσῃ· ζήτω ἡ ἐλευθερία!* Μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες ἄλλο τέκνον τῆς πατρίδος, ὁ ἱεράρχης Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ἤψωσε τὸ λάβαρό του καὶ αὐτὸς μὲ τὸν τίμιον σταυρό. Ἀπὸ τότε ὁ σταυρὸς ἔγινε **τὸ σύμβολο ὄλων τῶν ἀγωνιζομένων Ἑλλήνων**. Σταυρὸς στὴν περικεφαλαία τοῦ ἀειμνήστου Κολοκοτρώνη, σταυρὸς στὸν ἴστό τῆς ναυαρχίδος τοῦ Μιαούλη, σταυρὸς σὲ ὄλο τὸ ναυτικὸ καὶ σὲ ὄλο

τὸ στρατὸ τῆς μαχομένης πατρίδος μας. Νά γιατί εἶπα ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἔχει ὡς ἔθνικὸ σύμβολο τὸν τίμιο σταυρό.

Ἄν παρατηρήσετε στὸ προαύλιο τῶν Ἰνωμένων Ἐθνῶν, ὅπου ὑψώνονται πλῆθος σημαίες, θὰ δῆτε ὅτι **ἡ ἑλληνικὴ σημαία διακρίνεται**. Ὅχι μόνο γιὰ τὸ λευκὸ καὶ γαλανὸ χρῶμα της ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ σύμβολό της. Ἄλλα ἔθνη ἔχουν ὡς σύμβολα φιγοῦρες τοῦ ζωολογικοῦ κόσμου (γεράκια, ἀετοὺς, κοράκια, ἔρπετά, ἐλάφια, ρινόκερους), καὶ ἄλλα ἔχουν σφυροδρέπανα ἢ ἄλλα σύμβολα· ἡ Ἑλλάδα μας ὡς ἀθάνατο σύμβολό της διάλεξε τὸν τίμιο σταυρό.

Ἐθνικὸ λοιπὸν σύμβολο ὁ σταυρός, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ σελαγιζῆ στὰ ὕψη τῶν σημαιῶν μας.

Ἄλλὰ ὁ τίμιος σταυρὸς εἶνε καὶ **θρησκευτικὸ** σύμβολο. Γιατὶ δὲν περιορίζει τὴν ἀκτινοβολία του μόνο σὲ ἓνα λαό. Εἶνε παγκόσμιο σύμβολο, πανανθρώπινο πνευματικὸ σύμβολο.

Θὰ μιλήσω μὲ μαθηματικὴ γλῶσσα. Ὁ τίμιος σταυρὸς, ὅπως βλέπουμε, σχηματίζεται ἀπὸ δύο ῥάβδους· ἡ μία λέγεται κάθετος καὶ ἡ ἄλλη ὀριζοντία. Ἐχει λοιπὸν τέσσερα ἄκρα. Ἐὰν **τὸ ἓνα ἄκρο τῆς καθέτου, τὸ πρὸς τὰ ἄνω**, τὸ ἐπεκτείνουμε σὲ εὐθεῖα γραμμὴ, ἡ γραμμὴ αὐτὴ, ἐπεκτεινομένη *ἐπ' ἀπειρον* λένε οἱ μαθηματικοί, ἐμεῖς λέμε *ἠθικῶς καὶ ψυχολογικῶς*, θὰ ξεπεράσῃ τὸ διάστημα, τὰ ἄστρα, τοὺς ἡλίους, τοὺς γαλαξίες, καὶ θὰ φτάσῃ –ὦ θαῦμα– μέχρι τὰ κράσπεδα τῆς Θεότητος! ἐκεῖ πού, ὅπως λέει ὁ Ἰωάννης στὴν Ἀποκάλυψι, ἀκούγονται *«κιθάρες»* καὶ *«Ἀλληλουῖα»* (Ἀπ. 5,8· 19,1-6).

Καὶ ἂν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ἐπεκτείνουμε **τὸ κάτω ἄκρο τῆς καθέτου**, τότε ἡ γραμμὴ θὰ βυθιστῇ στὴν Ἀχερουσία λίμνη, θὰ φτάσῃ στὰ Τάρταρα καὶ τὰ ἐρέβη τοῦ Ἄδου, κ' ἐκεῖ θ' ἀκουστῇ ὁ Χάρος νὰ λέῃ· *Χριστέ, μᾶς νίκησες· μὲ τὸ σταυρό σου συνέτριψες τὶς χάλκινες πύλες τῆς φυλακῆς. Δόξα σ' Ἐσένα, τὸν νικητῆ τῶν αἰώνων!*

Ἄν πάλι ἐπεκτείνουμε τὴ γραμμὴ τῆς **ὀριζοντίου ῥάβδου δεξιὰ καὶ ἀριστερά**, πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμάς, καὶ καμπυλώσῃ, τότε ἡ γραμμὴ θὰ σχηματίσῃ κύκλο, ἐπάλληλους κύκλους, ποὺ θὰ περιζώσουν ὀλόκληρη τὴν ὑδρόγειο σφαῖρα. Οἱ ἀκτίνες τοῦ σταυροῦ ἀπλώνονται παντοῦ (πρὸς βορρᾶν, πρὸς νότον, πρὸς ἀνατολὰς, πρὸς δυσμάς, στὸν Βόρειο Πόλο, στὸ Νότιο Πόλο), ἀγκαλιάζουν ὀλόκληρο τὸν κόσμον, ὅλα τὰ ἔθνη. Κι ἀπὸ παντοῦ, ἀπὸ κάθε πλάσμα, βγαίνει ὁ ὕμνος· *«Αἰνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας»* (Δαν. 3,35-65). Ἄπ' ὅλα τὰ στόματα ἀκούγεται τὸ θεσπέσιο ἐκεῖνο ῥῆμα,

ποὺ θὰ περάσουν ἀκόμη αἰῶνες γιὰ νὰ γίνῃ τὸ βίωμα ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, αὐτὸ ποὺ συνοψίζεται σὲ δύο λέξεις· *«Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους»* (Ἰω. 13,34· 15,12,17).

Νά γιατί εἶπα, ἀγαπητοί μου, ὅτι ὁ σταυρὸς εἶνε παγκόσμιο σύμβολο. Σύμβολο **εἰρήνης, συνδιαλλαγῆς, δικαιοσύνης, ἀγάπης**, ὅ,τι ὠραῖο καὶ ἂν πῆ κανεῖς.

Ζοῦμε σὲ μιὰ ἐποχὴ ὑλοκρατικῆ, ἐποχὴ εὐδαιμονισμοῦ, ποὺ μπορεῖ νὰ γίνῃ ὁ τάφος τῆς ἀνθρωπότητος. Γιατὶ ὁ κόσμος νομίζει ὅτι προοδεύει στὸν πολιτισμὸ, ἀλλὰ διαρκῶς γλιστᾶει στὸν ἐκφυλισμὸ. Καὶ εἴμαστε μὲν ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ, τεχνικοῦ καὶ πνευματικοῦ, ἀλλὰ **ὁ ἐκφυλισμὸς δὲν εἶνε πολιτισμὸς**. Ἡ παγκόσμιος ἱστορία διὰ μέσου τῶν αἰώνων μαρτυρεῖ, ὅτι ὁ ἐκφυλισμὸς ὑπῆρξε ὁ τάφος μεγάλων πολιτισμῶν. Σήμερα λοιπὸν, στὴν ἐποχὴ αὐτῆ, ὁ τίμιος σταυρὸς προβάλλει ὡς **σύμβολο θυσίας**. Διότι **τί εἶνε ἡ ζωὴ**; Ὁ κόσμος νομίζει ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε ἀπόλαυσις. Ἄλλ' ἂν ἀτενίσετε τὸ σταυρό, θὰ δῆτε ὅτι ἡ ζωὴ δὲν εἶνε ἔτσι. Ὅχι! Καὶ οἱ θεεῖς γραφές, καὶ οἱ πηγές τῆς ἱστορίας, καὶ τὰ ἀνασκαφικὰ εὐρήματα, καὶ *«οἱ λίθοι κεκράξονται»* (πρὸβλ. Λουκ. 19,40)· τὰ νεκροταφεῖα καὶ οἱ τάφοι μας καὶ ὅλη ἡ ἱστορία τοῦ γένους μας. **Ἡ ζωὴ εἶνε θυσία**. Καὶ σύμβολο τῆς θυσίας εἶνε ὁ τίμιος σταυρὸς. **Ἡ ζωὴ εἶνε σταυρὸς**.

Αὐτὸ τὸ μεγάλο δίδαγμα σαλπίζει σήμερα στὸν κόσμον ὁ σταυρὸς· Ἄν τὰ ἔθνη θέλουν νὰ ζήσουν καὶ νὰ προοδεύσουν, ἄς ἐναγκαλισθοῦν τὸ σταυρὸ ὡς σύμβολο συνδιαλλαγῆς, **θυσίας, αὐταπαρνήσεως καὶ ἀληθείας**.

Συγκινουῦμαι, ἀγαπητοί μου, σήμερα καὶ γιὰ ἕνα προσωπικὸ λόγο. Ἐπιτρέψτε μου μία ἀναφορά σχετικὴ μὲ τὸ **ὑψωμα 1.020** τῆς Φλωρίνης, ἐπάνω στὸ ὁποῖο μᾶς ἀξίωσε ὁ Θεὸς καὶ **ὑψώσαμε μεγάλο σταυρό**, φρουρὸ τῆς πόλεως.

Εἶμαι πιὰ γέροντας καὶ σὲ λίγο ὁ τάφος θὰ μὲ δεχθῇ· ἀλλὰ θυμᾶμαι, ὅτι τὸ 1947 ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς ἀνέβηκα κατ' ἐπανάληψιν στὸ ὑψωμα αὐτὸ καὶ θαύμασα τοὺς γενναίους **ἀξιωματικούς καὶ στρατιῶτες**, οἱ ὁποῖοι μετέβαλαν τὸν λόφο αὐτὸν σὲ Θερμοπύλες, ὅπως καὶ τὸν ἀντίστοιχο δίδυμο λόφο, τὸ 1.030. Συνάντησα τότε ἀετοὺς τῆς πατρίδος, ποὺ οἱ περισσότεροι **ἔπεσαν μαχόμενοι** καὶ τώρα ἀναπαύονται στὸ πολυάνδριο, στὸ στρατιωτικὸ νεκροταφεῖο τῆς Φλωρίνης. Ἄς εἶνε ἀναπαυμένες οἱ ψυχές τῶν παιδιῶν ἐκείνων, ποὺ θυσιάσθηκαν γιὰ νὰ ζήσῃ ἡ πατρίδα, καὶ ἄς ποῦμε γι' αὐτοὺς τὸ *«Αἰώνια αὐτῶν ἡ μνήμη»*.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**